

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

Quod Circulorum sphææræ, alij maiores sint, alij minores, & de Circulorum
numero.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56559)

nec φαινόμενον eadem ratio & conuenientia;
 Verum, vt augetur obliquitas sphaerae tanto plus,
 quanto partibus terrae longius ab aequatore senoe-
 tis, alteruter, polorum altius effertur atq; attollie-
 tur, sic parit plurima φαινόμενον discrimina,
 quae vt intelligi explicariq; possint, artifices cir-
 culos excogitarunt, quos in primo mobili lineis
 ad certas stellas vel puncta ex centro terrae duci-
 ctis, motuq; vel periodico vel diurno circumactis,
 describi imaginantur.

Quod Circulorum sphaerae, alij ma-
 iores sint, alij minores, & de
 Circulorum nu-
 mero.

CIRCULORVM sphaerae alij maiores
 sunt, alij minores. Maiores Circuli vocantur, qui
 ambitu suo vndiq; conuexo sphaerae obducti, & per
 centrum eius traiecti, cum totam in duo Hemi-
 sphaeria equalia, tum per 15. primi Theodosij de
 sphaera, se mutuo in equalia hemicyclia diuidunt.

Minores, qui etsi ambitu suo vndiq; conuexum
 sphaerae attingunt, tamen nec per centrum eius pe-
 netrant, nec in Hemisphaeria equalia, sed segmenta
 inaequalia eam dirimunt ac dissepunt, quorum
 id magis

maius est, quod centrum continet, minus alte-

Maiores sex numerantur, nominibus, situ, vsuq;
nuncti:

Æquinoctialis.

Zodiacus.

Colurus Æquinoctiorum.

Colurus solstitiorum.

Meridianus.

Horizon.

Sed plures multo sunt, vt Circuli per Zodiaci po-
sitionem stellarum centra definiti, qui circuli **L A T I T U D I N U M** vocantur.

H Circuli

Circuli per verticalia puncta diuersorum locorum ducti, qui circuli distantie seu interualli locorum nominari possunt. Connectunt enim ex interuallo proximo differentium locorum vertices, & distantiam eorundem monstrant. Tales describere in globo docet 29. propo: lib. primi Theodosius.

Circuli per stellarum centra, & mundi polos transmissi, qui Circuli declinationum stellarum vocantur.

Sex circuli positionum, quibus per tricesimas æquatoris partes, & puncta contactus Horizontis ad Meridiani traductis æquatorem, adeoq; totum cælum in duodecim equalia spacia Regiomontanus dirimit ac distinguit, quæ cœli domicilia vocat.

Sex Circuli maiores, quibus per zodiaci polos & eius tricesimas partes flexis & obuolutis, zodiacum in duodecim æquales, Æquatore vero in totidem inæquales arcus, Iulius Firmicus dispescit.

Prior illa distributio dispositioq; Circulorum à Regiomontano & excogitata & demonstrata, pariter rationem constituendorum thematum cœli, quam Rationalem vocant, quod ex principijs ac demonstrationibus extracta, certis innitatur rationibus. Posterior ab alijs inuenta & usurpata, alteram conformandorum schematum cœli rationem gignit,
quam

equalem inde, quod zodiacum in arcus parti-
equales, denominarunt. Et plures alij, quos præ-
Ad institutam enim Elementorum tractatio-
non pertinent.

Minores, etsi infiniti propemodum sunt, tamen
tantum recensentur præcipui, qui ὅτι πρῶ-
καλοὶ vocantur.

- Tropicus Cancrī.
- Tropicus Capricornī.
- Arcticus.
- Antarcticus.

Ex maioribus quatuor priores ὅτι mobiles sunt,
perpetuōq; cum primo cœlo conuertuntur, ὅτι nun-
quam mutantur. Duo posteriores ὅτι fixi atq; im-
mutabiles, cœlo circumeunte persistunt, ὅτι semper mu-
tabiles in terra situ quoque versus variantur, ut pene
infiniti sint numero.

Virosq; Circulos tam minores quàm maiores A-
stronomi in 360. diuidunt partes, quas μέγ-
αλες ὅτι μέρη, latini veteres partes, Recentiores
partes, ab incessu Solis in zodiaco, talia spatia di-
uisis, progressu metiente ac definiente, cognomina-
verunt. Harum partium de maioribus Circulis quæ-
dam in superficie terræ, vel 62500. passus, vel 500.
milia, vel miliaria germanica 15. complecti ob-
seruatum ac compertum est. Minorum Circulo-

rum partes singule, tanto minus spacium occupant
& comprehendunt, quanto plus à magnitudine Pa-
ralleli, qui medius & maximus est, pro ratione dia-
stantiæ, deficiunt.

Quamlibet rursus trecentarum sexaginta partium
in sexaginta scrupula prima (quæ minuta vulgo
vocantur, græcè ἑξήκοντα, id est, sexagesima) parti-
tiuntur, Scrupula prima in totidem secunda. Secunda
rursus in totidē tertia, ac sic deinceps tertia in quarta,
ad decima vsq; distribuunt, quorum omnium ordi-
ne, quantum vna pars contineat numerum, hæc
tabella ostendit.

I. Grad.
60 Scrupula I.
3600 Scrupula II.
216000 III.
3296000 IIII.
77760000 V.
4665600000 VI.
279936000000 VII.
1676160000000 VIII.
1007769600000000 IX.
6046617600000000 X.
362797056000000000 XI.

Gradus integros latini eruditiores Asses etiam
 bellant, & in duodecim partes diuidunt, easq;
 maginta scrupulis primis, velut toto asse, in duode-
 cim partes distinctis, nominibus partium Assis
 exprimunt.

**TABELLA CONTI-
 NENS NOTAS SEV CHARA-
 cteres, quibus graduum vel horarum
 partes exprimuntur.**

AS vnus gradus vel 60. scrupula.

		<u>29</u>
		39
		<u>14</u>
	56	15
		<u>11</u>
III. Deunx	55	12
		<u>9</u>
VI.	54	19
oo VII.		<u>13</u>
oo VIII.	52	15
ooo IX.		<u>5</u>
o X. Decunx vel Dextans	50	6
o XI.		<u>4</u>
	48	5
		<u>46</u>
		H 3